

Strategisk Byudvikling

Inspiration til Planstrategi og Kommuneplan

- lær af de bedste byer i Europa

byrejsen.dk - Strategisk Byudvikling

Derfor studieture:

- Et bedre beslutningsgrundlag
- Fælles referencer
- Stærkere fremdrift i egne projekter
- Bedre, billigere og mere inspirerende løsninger
- Lavere anlægs- og driftsudgifter
- Undgå dyre fejl
- En investering, der tjener sig hjem mange gange

Vi tænker byudvikling strategisk og mener, at der er store fordele for kommuner, der:

- Integrerer fysisk udvikling med øvrige indsatsområder
- Inddrager borgere, virksomheder og andre interessenter som ressourcer i kommunens udvikling
- Tænker på tværs af forvaltningerne
- Foretager klare valg og fravalg
- Handler proaktivt og går ud over deres myndighedsforpligtelser
- Kæder andre aktører sammen og får ting til at ske
- Lærer af de bedste eksempler i Danmark og resten af Europa

■ **Kommuneplan 2013 – en studietur giver bedre beslutninger og kontante besparelser**

Med udgangen af 2011 er Planstrategierne på plads i alle kommuner. I 2012/13 er der fokus på Kommuneplanerne. Der skal tages konkrete beslutninger, der får betydning mange år frem. I den situation er det guld værd for politiske udvalg og embedsmænd at tage på studietur og opleve de bedste byudviklingsprojekter i Europa. Det giver bedre beslutninger og kontante besparelser.

■ **Tænk den fysiske udvikling sammen med bosætning, erhvervsudvikling og turisme**

Vores studieture giver inspiration til, hvordan den fysiske udvikling kan tænkes strategisk, så den fx understøtter bosætning, erhvervsudvikling og turisme. Dermed bidrager de til at understøtte vækst, udvikling og en sund kommunal økonomi. Der kan også hentes inspiration til klimasikring og en lang række andre områder som fx fysisk aktivitet, detailhandel og bymidteudvikling.

■ **Lær af de bedste byer i Europa – og undgå dyre fejl**

Vi har udvalgt fire byer, som kan give stærk inspiration til den fysisk-strategiske udvikling i kommunerne i de kommende år. Det er byer, som har været dygtige til at få meget ud af deres byudvikling. I kan læse om dem i kataloget her – og to cases, hvor kommuner fortæller om deres udbytte af en skræddersyet studietur.

Kontakt os og fortæl om jeres ønsker – vi kvitterer med rådgivning og forslag - 4160 4028 / torsten@byrejsen.dk

Med venlig hilsen

Torsten Bo Jørgensen
Torsten Bo Jørgensen, direktør

byrejsen.dk – Strategisk Byudvikling

Hamburg og Bremerhaven

Vi har rigtig gode erfaringer med Hamburg som studietursdestination og byen kan give inspiration til en bred vifte af emner inden for byudvikling. Fx detailhandel, strategisk arbejde, sport og sundhed, kultur, fortætning, omdannelse af havn og ikke mindst en lang række bæredygtige løsninger i byudviklingen. Hamburg er Europæisk Miljøhovedstad 2011.

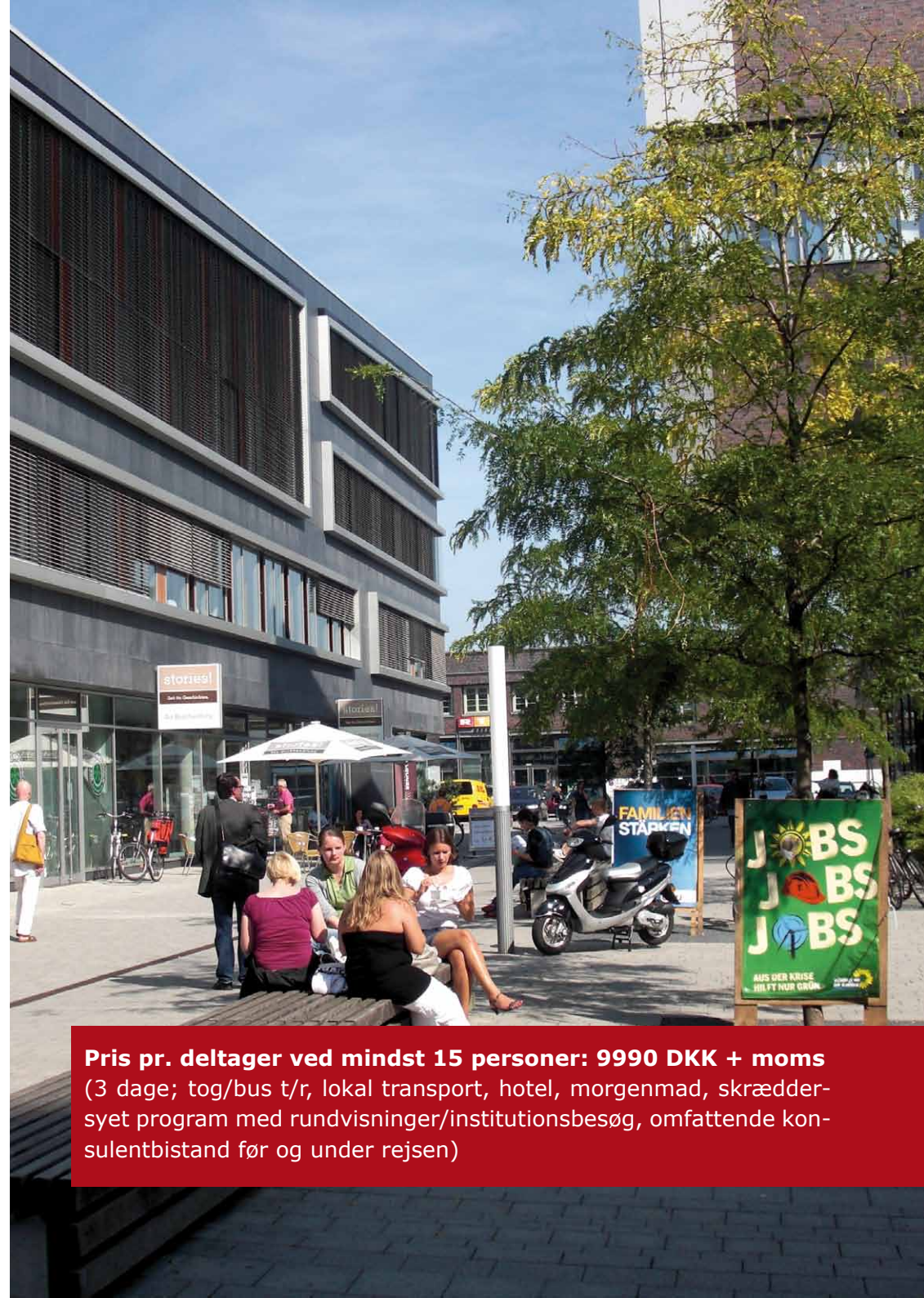
Bremerhaven oplevede over en årrække voldsom økonomisk tilbagegang i takt med at industrien flyttede til andre verdensdele. Konsekvensen var høj arbejdsløshed og et mere eller mindre forladt havneområde. For at modarbejde tendensen valgte byen at satse markant på oplevelsesøkonomi. I den forbindelse har man med stor succes bygget en klynge af oplevelsesattraktioner samt udbygget turismeinfrastrukturen med hoteller, indkøbsmuligheder, conferencecenter mv. Derudover har man skabt rammerne for en teknologipark og et maritimt videnskabs- og erhvervskompleks, hvor byens maritime tilknytning og viden knyttes til udvikling, forskning og fremtidige arbejdspladser. Samtidig har man arbejdet strategisk med bymidten.

Vi har fx været i Hamburg/Bremerhaven med:

Realdania By, Køge Kommune, Fredericia Kommune, Københavns Kommune, Hjørring Kommune, Bygherreforeningen

Få inspiration til fx.:

- Bymidteudvikling og detailhandel
- Fortætning
- Havneudvikling
- Sammenbinding af by og havn
- Kulturplanlægning
- Sundhed
- Turisme
- Bosætning og erhvervsudvikling

Pris pr. deltager ved mindst 15 personer: 9990 DKK + moms
(3 dage; tog/bus t/r, lokal transport, hotel, morgenmad, skræddersyet program med rundvisninger/institutionsbesøg, omfattende konsulentbistand før og under rejsen)

Freiburg

Freiburg er en pionerby på det bæredygtige område og rigtig inspirerende af mange årsager. I mere end 30 år har der været politisk konsensus omkring en bæredygtig udviklingsstrategi. Det har skabt bemærkelsesværdige resultater og udviklingen støttes op af en høj andel af borgerinddragelse og en aktiv borgerdeltagelse i klimaindsatsen.

Store dele af byen domineres af fodgængere, cyklister og letbane, byrummene er nogle af de mest velfungerende bylegepladser i Europa og i de nye kvarterer Vauban og Rieselfeld har man tænkt social, fysisk og økonomisk bæredygtighed med fra starten af udviklingen. Fx har kun 157 ud af hver 1000 indbyggere i Vauban bil. Generelt er solceller på tagene meget udbredt, 70 % af byens affald bliver recyclet og letbanen kører 100 % på vedvarende energi. Freiburg kan kombineres med byer som Mulhouse, Basel og Zürich.

Vi har fx været i Freiburg med:

Statsbygg (Norge)

Få inspiration til fx.:

- Strategisk bæredygtig udvikling af en hel by
- Prioritering af fodgængere, cyklister og kollektiv trafik
- Bæredygtige bydele med lavenergibyggeri
- Solceller og affaldshåndtering
- Borgerinddragelse
- Turisme
- Bosætning og erhvervsudvikling

Pris pr. deltager ved mindst 15 personer: 12490 DKK + moms
(3 dage; fly fra København t/r, lokal transport, hotel, morgenmad, skræddersyet program med rundvisninger/institutionsbesøg, omfattende konsulentbistand før og under rejsen)

Bilbao

Bilbao er en helt unik case. I midten af 1980'erne havde byen fuldstændig mistet sin sammenhængskraft, fysisk såvel som socialt. Bilbao var domineret af voldsom forurening, høj arbejdsløshed, kriminalitet og den udflyttede industri vidnede om en by i dyb krise. For at få vendt udviklingen, iværksatte byen en samlet strategisk plan, der kombinerede byudvikling, kultur, infrastruktur og skabelsen af nye jobs. Guggenheim Museet var et element i planen. I dag er byen en levende design- og arkitekturmetropol, hvor eksistensgrundlaget ikke længere bygger på industri, men på service og videns-tunge erhverv. Miljøet er i høj grad blevet genoprettet, floden oprenset og de grønne områder rundt om byen er blevet sikret som rekreative årer for byens borgere.

Man er nået langt med infrastrukturen og den fysiske opgradering og derfor ligger det strategiske fokus i dag mere på Bilbaos konkurrencedygtige identitet i forhold til at tiltrække virksomheder og arbejdskraft. Bilbao kan også nemt kombineres med Vitoria-Gasteiz, Europæisk Miljøhovedstad 2012.

Vi har fx været i Bilbao med:

Esbjerg Kommune, Gladsaxe Kommune, Roskilde Kommune, Vejle Kommune

Få inspiration til fx:

- Strategisk udvikling af en hel by
- Byrum, pladser og promenader
- Metro, letbane og broer
- Kulturplanlægning
- Tværkommunalt samarbejde
- Europæisk Miljøhovedstad 2012
- Omstilling fra industri til service- og videnerhverv

Pris pr. deltager ved mindst 15 personer: 14990 DKK + moms
(4 dage; fly fra København t/r, lokal transport, hotel, morgenmad, skræddersyet program med rundvisninger/institutionsbesøg, omfattende konsulentbistand før og under rejsen)

I Bordeaux

Den sydfranske by Bordeaux har udviklet sig med stor dynamik i de seneste 20 år. Da byen fik ny borgmester i 1996, tog udviklingen fart. Der blev anlagt en letbane (indviet 2003), der forbinder alle væsentlige punkter i Bordeaux med omegnen. Hvor letbanen kom frem, opgraderede kommunen byrummene. Det fik private grundejere til at trække med og istandsætte deres ejendomme i bymidten. Samtidig udviklede man flodpromenaden, som er blevet samlingspunkt for alle byens borgere med en lang række sportsfaciliteter, små haver mv. Et fantastisk vandspejl inviterer til leg dagen lang, og om aftenen er flodpromenaden oplyst med kulørte lamper. Bordeaux sætter fantasien fri og viser, hvordan byudvikling også kan være!

Bordeaux har en række andre byudviklingsprojekter, som kan give inspiration til udvikling af hele byområder fx centreret omkring en park, der gør området attraktivt. Letbanenettet udvides fortsat, og man bygger park and ride anlæg ved endestationerne. P-billetten fungerer også som letbanebillet, en ordning der har aflastet trafikken i centrum af Bordeaux. Bordeaux har fået mere ud af letbanen end nogen anden by.

Vi har fx været i Bordeaux med:

Realdania By / Køge Kommune

Få inspiration til fx:

- I Letbane som byudviklingsplov
- I Byrum, pladser og promenader
- I Vand, lys og grønne områder
- I Social bæredygtighed
- I Omdannelse af havne- og industriområder
- I Privat medfinansiering af byudvikling
- I Tværkommunalt samarbejde

Pris pr. deltager ved mindst 15 personer: 14990 DKK + moms
(4 dage; fly fra København t/r, lokal transport, hotel, morgenmad, skræddersyet program med rundvisninger/institutionsbesøg, omfattende konsulentbistand før og under rejsen)

Case: Esbjerg Kommune i Bilbao

I Esbjerg Kommune ønskede inspiration til den strategiske udvikling af kommunen

byrejsen.dk – Strategisk Byudvikling gennemførte i april 2011 en fire-dages studietur for Esbjerg Kommune til Bilbao. Deltagerne var kommunens Kultur- og Fritidsudvalg og Børn- og Familieudvalget. Formålet var at give målrettet inspiration til kultur som driver i byudviklingen. De to udvalg havde et fælles program og en dag med separat program, var emnerne hhv. kulturplanlægning og inklusion.

I Kultur som driver i byudviklingen og inklusion i undervisningen

Esbjerg vil i fremtiden være Danmarks EnergiMetropol. Med milliardinvesteringer i veje, jernbane, erhvervsarealer, uddannelse og forskning vil Esbjerg Kommune udnytte enorme vækstmuligheder inden for energi på havet og bioenergisystemer. Hvordan samler man kommunen i denne fælles strategi? Hvordan får man inddraget erhvervslivet og uddannelsesinstitutioner i visionerne? Og hvordan kan kulturen spille en rolle i at tiltrække den nødvendige arbejdskraft og skabe attraktive tilbud for byens borgere. På skoleområdet er et af de helt store emner i mange kommuner inklusion af udsatte børn. Hvordan får man på bedste vis inddraget alle børn i undervisningen?

I Studietur til Bilbao i april 2011

Studieturen blev gennemført i april 2011 og rummede bl.a. besøg hos kommunen, et offentligt udviklingselskab, en tænketank og en række kul-

turinstitutioner, herunder Guggenheim, Alhondiga kulturhus og koncerthuset Euskalduna. De forskellige oplæg gav Esbjerg Kommune et indblik i den målrettede strategi Bilbao har forfulgt de sidste 20 år og hvordan man har grebet processen an. Hos byens tænketank fik man inspiration til, hvordan det offentlige og det private kan samarbejde og finde en fælles strategi. Børn- og Familieudvalget besøgte derudover byens skoleforvaltning og en skole, hvor der var mulighed for at opleve i praksis, hvordan man arbejder med inklusion i undervisningen i Bilbao.

Direktør for Kultur og Fritid Jørn Henriksen, Esbjerg Kommune, siger om udbyttet af turen

“For mange af politikerne var det den mest inspirerende studietur de havde været på i deres politikerliv. Bilbao var virkelig et besøg værd. Vi så vigtigheden af at tænke strategisk og at man på tværs i kommunen løfter de store opgaver sammen. Vi var særligt imponerede over at alle institutioner vi besøgte, brændte for Bilbao og fortalte om de samme værdier og fremtidsplaner. Særlig interessant var besøget hos tænketanken Bilbao Metropoli 30, hvis opgave er at se frem i tiden og udarbejde visionsoplæg for politikerne. Det er en helt særlig konstruktion og man arbejder på at skabe noget lignende i Esbjerg. Studieturen var virkelig velplanlagt og vi havde et godt samarbejde med byrejsen.dk – Strategisk Byudvikling igennem hele forløbet.”

Case: Hjørring Kommune i Hamburg og Bremerhaven

I Hjørring Kommune ønskede inspiration til den strategiske udvikling af kommunen

Hjørring Kommune ønskede inspiration til den strategiske udvikling af kommunen. I 2008 fik Hjørring det attraktive bycenter Metropol, og udviklingen af bymidten fortsætter med området omkring Bispetervet. Projekterne giver ny dynamik til bymidten, men har også trukket omsætning væk fra den eksisterende del af gågaden. Hvordan kan de handlende her styrke deres position? Og hvordan kan den brede gågade Østergade gøres mere intim og indbydende at opholde sig i? I Hirtshals tænkes forskning, udvikling og oplevelsesturisme tænkes sammen i et fremsynet projekt, hvor bl.a. Oceanarieret er en central spiller. Hirtshals Havn udvikles også i disse år. Hvor kan der hentes best practice på disse områder?

I Studietur til Hamburg og Bremerhaven: Bymidteudvikling, detailhandel og turisme

byrejsen.dk – Strategisk Byudvikling arrangerede i juni 2011 en tredages studietur til Hamburg og Bremerhaven. Deltagerne var Økonomiudvalget, Teknik- og Miljøudvalg samt en række embedsmænd. Studieturen rummede rundvisninger i byudviklingsprojekter i både Hamburg og Bremerhaven. Begge steder fortalte lokale ressourcepersoner om strategi, proces og finansiering bag projekterne. De to udvalg havde en eftermiddag med separat

program, hvor Økonomiudvalget hos VisitDenmark hørte om tiltrækning af tyske turister, mens Teknik- og Miljøudvalget besøgte bæredygtige byudviklingsprojekter.

Plan – og udviklingschef Helle Lassen, Hjørring Kommune, siger om udbyttet af turen "Studieturen var skræddersyet til Hjørring Kommune og ramte virkelig plet. Gennemgangen af det store byudviklingsprojekt HafenCity i den ene ende af skalaen og besøget i Hamburg-forstaden Poppenbüttel i den anden, er gode eksempler, på spændvidden i studieturens indhold. At opleve det lille miljø af handlende i Poppenbüttel, der har udviklet nye strategier og klarer sig godt trods naboskabet til et af Tysklands største indkøbscentre, var dybt inspirerende. Og hvordan de i Bremerhaven har arbejdet med gågaden og med en større strategisk satsning på turismen, det havde bare direkte relevans. Projekterne var velvalgte, og både planlægning og gennemførelse var meget professionel., fx en rejseleder der tolkede indlevende undervejs og sammenfattede de faglige pointer efter oplæggene. Turen blev meget positivt evalueret af deltagerne og vi arbejder videre med erfaringerne fra turen."

Forløbet omkring den enkelte studietur – fra dialog til evaluering

Forløbet omkring en studietur er en proces opdelt i forskellige faser og starter normalt 4-6 måneder inden afrejse.

I Fase 1: Dialog

Vi mødes med jer, diskuterer planstrategien/kommuneplanen og de konkrete byudviklingsprojekter, I skal realisere. Hvordan kan en studietur give bedre beslutninger og fremdrift i processen? Hvordan kan studieturen bidrage til den strategiske udvikling af kommunen?

Vi drøfter hvilke emner, der kan indgå på en studietur, og hvordan forholdet skal være mellem rundvisninger og institutionsbesøg.

Efter mødet udarbejder vi et foreløbigt programforslag til en studietur, som rettes til i dialog med jer, så det har præcis den rigtige sammensætning. Datoerne for studieturen aftales, og vi indgår aftale om et samarbejde. byrejsen.dk – Strategisk Byudvikling reserverer fly og hotel. Der udarbejdes en tidsplan for processen, så I ved, hvornår I kan forvente endeligt program mv.

Resultatet af fasen er en aftale om et samarbejde om en studietur, et foreløbigt programforslag samt afstemte forventninger til processen og resultatet.

I Fase 2: Planlægning

Når aftalen er på plads, og formål og succeskriterier er defineret, fortsætter researcharbejdet. Vi kontakter lokale ressourcepersoner og forvaltninger og indhenter yderligere informationer om relevante projekter i området. På den baggrund foretages typisk mindre justeringer af programmet, så forløbet bliver helt optimalt.

Herefter starter selve den praktiske planlægning af turen.

Institutionerne kontaktes igen, vi præciserer formålet med studieturen, ønskerne til hvilke ressourcepersoner der stiller op, hvilke emner der ønskes belyst under

mødet samt hvor meget tid der skal sættes af til hhv. møde og rundvisning på området.

Der udarbejdes et kompendium med baggrundsinformation, således at deltagerne får fuldt udbytte af turen.

Sideløbende ordner byrejsen.dk – Strategisk Byudvikling alt det lavpraktiske, men ekstremt vigtige omkring bestilling af bus, restauranter, deltagerlister til hotel, fly etc. Institutionerne kontaktes igen, og aftalerne genbekræftes.

Resultatet af fasen er et endeligt program med bekræftede aftaler samt uddybende materiale til deltagerne.

I Fase 3: Gennemførelse

En konsulent fra byrejsen.dk – Strategisk Byudvikling deltager som rejseleder og har ansvar for turens faglige og praktiske forløb fra først til sidst.

Vi introducerer til de enkelte programpunkter inden og samler op bagefter. Sammen med gruppen diskuterer vi overførselsværdien af de projekter, vi ser. Hvordan kan det anvendes derhjemme? Hvilke fysiske og strategiske greb har man anvendt med hvilke resultater?

Sideløbende med den faglige sparring ordner vi al kommunikation med hoteller, buschauffører, restauranter etc. undervejs. Det gør, at I kan have 100% fokus på det faglige indhold.

Resultatet af fasen er at studieturen gennemføres med det aftalte program, og at deltagerne oplever projekter med stor overførselsværdi.

I Fase 4: Evaluering

Ved turens afslutning evaluerer vi skriftligt med deltagerne, både på de enkelte programpunkter og på det samlede udbytte har haft af turen. Når gruppen har haft lejlighed til at evaluere turen internt, fx på et udvalgsmøde, holder vi evalueringsmøde med kommunen.

Den grundige evalueringsproces giver os lejlighed til hele tiden at forbedre kvaliteten af vores ydelser.

Byrejsen.dk – Strategisk Byudvikling er et konsulentfirma med speciale i strategisk byudvikling. Vi arrangerer skræddersyede studieture og løser analyse- og rådgivningsopgaver for Realdania og en lang række kommuner og andre aktører inden for byudvikling. Firmaet ledes af Torsten Bo Jørgensen, der har mange års erfaring med strategisk byudvikling.

■ Unikt kendskab til de bedste byudviklingsprojekter i Europa

Vi prioriterer faglig udvikling meget højt og er flere gange om året på interne researchture i Europa. Det giver os et skarpt blik for hvad der faktisk kan lade sig gøre med byudvikling. Vi ved simpelthen, at der er mange muligheder i at sammentænke fysisk og strategisk byudvikling. Det giver bedre byer – og en bedre økonomi.

■ Tæt kontakt til kommunerne giver føling med udfordringerne

Vi er i tæt og løbende kontakt med planlæggere og beslutningstagere i en lang række kommuner. Det giver en god føling med kommunernes virkelighed og et stort kendskab til eksempler på inspirerende byudvikling i Danmark.

■ Vi deltager i den faglige debat

Vi deltager i den faglige debat i fora som Byplanlaboratoriet, Det danske Byplanmøde, Netværk for Yngre Planlæggere, Foreningen af Byplanlæggere.

■ Konsulentydelse inden for strategisk byudvikling

Fælles for alle opgaver, vi løser, er, at de giver et bedre beslutningsgrundlag for de store investeringer, der foretages i byudvikling. Og at de giver konkret og brugbar inspiration til at sammentænke fysisk og strategisk byudvikling.

■ Inspirationsoplæg for politiske udvalg og embedsmænd.

Fx om strategisk byudvikling: hvordan kan den fysiske udvikling understøtte bosætning, erhvervsudvikling og turisme? Eller som afsæt til arbejdet med kommunens nye Kultur- og Fritidspolitik eller Erhvervs politik mv. Hvordan kan der tænkes på tværs af forvaltningsområderne, så synergiene udnyttes? Hvad gør andre kommuner? Hvad virker?

■ Research, fx som beslutningsgrundlag for kommunens nye kulturhus.

Hvilke erfaringer er der gjort andre steder i Danmark og udlandet? Hvilke effekter kan vi forvente os af et kulturhus? Hvilke funktioner kan det indeholde? Hvordan kan huset blive økonomisk og socialt bæredygtigt? Hvordan kan ildsjæle inddrages som ressourcer i processen? Kan fx suppleres med interviews og analyser i lokalområdet.

■ Strategiske analyser af potentialerne i en bydel, by eller kommune, fx som input til masterplan, udviklingsplan, bymidteplan, planstrategi mv.

Hvor er der potentialer og mulige synergier? Hvordan er borgernes tilfredshed med bymidten, detailhandlen, kulturtilbuddene og infrastrukturen? Vi anvender eksisterende analyser og egne iagttagelser og inddrager borgere, virksomheder, foreningsliv mv. i processen. Resultatet er gennemarbejdede forslag til indsatser og strategier – altid med blik for den økonomiske bæredygtighed.

■ Borgerinddragelse, fx i forbindelse med bymidteudvikling eller kommunens nye kulturhus.

Hvilke ønsker har borgerne, hvad skal der til, for at de bruger bymidten mere? Hvilke funktioner savner de? Er de tilfredse med detailhandlens niveau?

I opgaveløsningen trækker vi på vores brede kendskab til danske og europæiske byer/regioner med markante resultater inden for strategisk byudvikling. Og på vores erfaring fra strategi- og visionsprocesser for fx Svendborg, Herning og Kolding Kommune.

Kundeliste

Realdania	Roskilde Kommune
Realdania By	Vejle Kommune
Ballerup Kommune	Byens Netværk
Brøndby Kommune	Bygherreforeningen
Esbjerg Kommune	Center for Boligsocial Udvikling
Fredericia Kommune	Dansk Bygningsarv
Gladsaxe Kommune	Danske Havne
Glostrup Kommune	DSB Trafikplanlægning
Herning Kommune	Kreative Byer
Hjørring Kommune	Kreativ Metapol
Københavns Kommune	
Køge Kommune	Statsbygg (Norge)
Randers Kommune	Porsgrunn Kommune (Norge)

byrejsen.dk – Strategisk Byudvikling arrangerer studierejser for Realdania og en lang række kommuner. Vores ture giver konkret og brugbar viden om de bedste byudviklingsprojekter i Europa.

Vi løser også konsulentopgaver inden for strategisk byudvikling.

Læs mere om ydelser, referencer og vores profil på www.byrejsen.dk

Priserne i kataloget gælder ved bestilling senest 15/6 2012 og afrejse i 2012
Forbehold for normale fly- og hotelpriser.

byrejsen.dk - Strategisk Byudvikling

C/O Republikken - Vesterbrogade 24b - 1620 Kbh V

+45 4160 4028 - Info@byrejsen.dk - www.byrejsen.dk